

WENEZUELA

1. Informacje podstawowe

- nazwa oficjalna: **Boliwariańska Republika Wenezueli**
- ludność: ok. 31 mln ,
- stolica: Caracas,
- powierzchnia: 916,4 tys km²,
- ustrój polityczny: republika federalna,
- waluta: boliwar soberano,
- język urzędowy: hiszpański,
- PKB (PPP): 381,6 mld USD (2017 r.), 443,7 mld USD (2016), 531,1 mld USD (2015),
- PKB (PPP) per capita: 12,500 USD (2017r.), 14,400 USD (2016), 17,300 USD (2015)
- wzrost gospodarczy: -14,0% (2017), -16,5% (2016), - 6,2% (2015)
- stopa bezrobocia: 27,1% (2017), 20,6% (2016),
- inflacja: 1,087% (2017), 254,4% (2016),
- eksport: 32,06 mld USD (2017),
- główni partnerzy handlowi w eksporcie : USA (34,8%), Indie (17,2%), Chiny (16,0%), Antyle Holenderskie (8,2%), Singapur (6,3%),
- główne towary w eksporcie: ropa i produkty ropopochodne, boksyt i aluminium, produkty mineralne i chemiczne, art. spożywcze,
- import: 11,0 mld USD (2017 r.),
- główni partnerzy w imporcie : USA (24,6%), Chiny (14,2%), Meksyk (9,5%),
- główne towary w imporcie: art. rolno-spożywcze, zwierzęta żywe, surowce, maszyny i urządzenia mechaniczne, farmaceutyki, urządzenia medyczne, produkty przemysłu chemicznego i stalowego,

Stan aktualny

Represyjne i nieudolne rządy Chaveza i Madura doprowadziły do załamania gospodarczego i emigracji 3 mln obywateli (w lipcu 2019 r. było to już 4 mln ludzi, z tego 1,3 mln do Kolumbii) zaś pozostali w kraju w większości (ponad 90%) nie są w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb ze względu na

permanentny kryzys, hiperinflację i niedobór żywności oraz bieżącej wody. Z powodu upadku zaufania do pieniądza nastąpił rozkwit handlu wymiennego. W okresie prosperity Wenezuela nie tworzyła rezerw walutowych, w związku z czym rząd tego kraju nie jest w stanie kupować za granicą wystarczającej ilości żywności oraz artykułów pierwszej potrzeby. Jednocześnie odmawia przyjęcia pomocy gospodarczej i humanitarnej z zagranicy, uznając ją za próbę obcej interwencji w kraju i przejęcia nad nim kontroli oraz uznając się za ofiarę wojny gospodarczej wywołanej przez USA. W 2018 roku, według nieoficjalnych danych (Bank Centralny Wenezueli zaprzestał publikowania oficjalnych danych ekonomicznych już w 2016 r.) nastąpił kolejny spadek PKB o ok. 30%, co w połączeniu z hiperinflacją doprowadziło do braków żywności i leków, utrudnionego dostępu do wody w miastach, wzrostu bezrobocia i przestępczości.

Sankcje USA

- **W listopadzie 2018 r. USA zaliczyły Wenezuelę do trojki tyranii** (wraz z Kubą i Nikaraguą), destabilizującej region. 23.01.2019 r. USA uznały J. Guaidó za prezydenta tymczasowego Wenezueli,
- **28.01.2019 r. na mocy decyzji Departamentu Skarbu USA zamrożono wszystkie podlegające jurysdykcji USA aktywa PdVSA**, a amerykańskim obywatelom i podmiotom gospodarczym zakazano transakcji z tą spółką.
- **5.08.2019 r. Prezydent USA Donald Trump podpisał kolejne rozporządzenie wykonawcze o całkowitym zamrożeniu aktywów rządu de facto Nicolasa Maduro**, zakazujące Amerykanom prowadzenia interesów z osobami fizycznymi bądź przedsiębiorstwami związanymi z władzami wenezuelskimi kontrolowanymi przez N. Maduro. U podstaw decyzji leży nielegalne sprawowanie władzy przez N. Maduro, jak również przypadki łamania praw człowieka, gł. przez podległe N. Maduro siły bezpieczeństwa. **Retorsje nie oznaczają embarga na handel z Wenezuelą.** Rozporządzenie przewiduje wyjątki dla dostaw żywności, leków i odzieży, jednak istnieją obawy, że może przyczynić się do pogorszenia już dramatycznej sytuacji gospodarczej Wenezueli.

Sankcje UE

- **Rada UE przyjęła 13.11.2017 r. sankcje wobec Wenezueli** (m.in. obejmujące zakaz eksportu oraz przewozu broni i sprzętu służącego represjom, jak również indywidualne zakazy wjazdu i transakcji finansowych, bez wskazywania konkretnych osób w opcji tzw. pustego aneksu). 22.01.2018 r. Rada przyjęła listę 7 wysokich urzędników wenezuelskich objętych sankcjami indywidualnymi. Po wyborach prezydenckich w Wenezueli, 22.05.2018 r. UE wydała w imieniu państw członkowskich oświadczenie, w którym uznała, że proces wyborczy nie był wolny, ani zgodny z demokratycznymi standardami. 26.06.2018 r. Rada ds. Zagranicznych rozszerzyła listę sankcyjną o 11 osób. 6.11.2018 r. Rada podjęła decyzję o przedłużeniu obowiązujących sankcji o rok, tj. do 14.11.2019 r. **Lista sankcyjna obejmuje obecnie 18 osób.**

2. Stan traktatowy.

- W związku z akcesją do UE Polska wypowiedziała Polsko-Wenezuelską Umowę o Współpracy Gospodarczej.
- W mocy pozostaje Umowa o współpracy naukowo - technicznej z dnia 26 maja 1988 r.
- 27 stycznia 2013 r. podczas VII Szczytu Unia Europejska-Ameryka Łacińska i Karaiby w Santiago de Chile, Minister Spraw Zagranicznych Radosław Sikorski podpisał **Umowę Ramową o Współpracy między Rzeczypospolitą Polską a Boliwariańską Republiką Wenezueli**. Określona w umowie współpraca dotyczy wielu obszarów: gospodarki, energetyki, rolnictwa, infrastruktury,

turystyki i ochrony środowiska. Współpraca polegać ma głównie na wspieraniu organizacji misji gospodarczo-handlowych, wzajemnego udziału w wystawach, targach, konferencjach i seminariach organizowanych w celu rozwoju współpracy oraz rozwijania stosunków handlowych między Polską a Wenezuelą. Praktycznie umowa ta pozostaje martwa, a jej postanowienia nigdy nie były realizowane.

3. Obroty handlowe.

Wartość polsko-wenezuelskich obrotów handlowych (w mln USD)

	2015	2016	2017	2018	Dynamika 2018/2017
Eksport	91,4	19,9	23,7	2,3	- 91,1 %
Import	23,3	22,0	26,8	26,7	- 0,6 %
Obroty	114,7	42,0	50,5	29,0	- 42,6 %
Saldo	+ 68,1	-2,1	-3,1	- 24,3	

W okresie I-VI 2019r. polsko-wenezuelskie obroty handlowe wyniosły 9,0 mln USD (spadek o 28,3% w porównaniu z analogicznym okresem ubr.), z czego polski eksport 1,2 mln USD (spadek o 22,3 %), a import 7,8 mln USD (wzrost o 29,2 %).

W 2018r., jak i w 2019r. w wyniku sytuacji społeczno-gospodarczej w Wenezueli polsko-wenezuelska wymiana handlowa, szczególnie po stronie naszego eksportu, została radykalnie ograniczona. Praktycznie w chwili obecnej po stronie polskiego eksportu występuje tylko soda kaustyczna (1,4 mln USD w 2018r.), a po stronie importu metanol (23 mln USD w 2018r.).

Struktura obrotów handlowych

- **Polski eksport:** soda kaustyczna, urządzenia elektryczne, art. spożywcze,
- **Polski import:** metanol, węgiel (sadze),

4. Perspektywy rozwoju wymiany handlowej i współpracy gospodarczej.

W chwili obecnej, z przyczyn humanitarnych UE, w tym Polska, nie biorą pod uwagę wprowadzenia sankcji gospodarczych. Tym niemniej w związku z pogarszającą się sytuacją w dziedzinie praw człowieka oraz nacisków USA niewykluczone jest wprowadzenie przez UE pewnych sankcji handlowych. Decyzja ta wymaga konsensusu wewnątrz UE.